

Havarijní situace na Dyji: řešíme následky namísto příčin

14.7.2026 - | Povodí Moravy

Letošní úhyny ryb v Dyji znovu ukázaly, že operativní opatření a posílený monitoring mohou zmírnit dopady havarijních stavů, ne však odstranit jejich příčinu. Dlouhodobým řešením je snížení znečištění už u zdroje: důslednější čištění komunálních odpadních vod, účinnější odstraňování fosforu a přísnější požadavky na vypouštění znečištění v citlivých povodích.

Eutrofizace je dnes celosvětově jedním z nejakutnějších problémů kvality vodních ekosystémů. Klíčovým prvkem je fosfor a zejména jeho biologicky dostupná frakce, tedy ta z odtoku z komunálních čistíren odpadních vod. Míra znečištění povrchových vod v povodí Moravy je zřejmá z monitoringu Povodí Moravy, který sleduje kvalitu povrchových vod ve více než 400 profilech a ve více než 30 nádržích. Fosfor je jednoznačně dlouhodobě nejproblematictější ukazatelem.

*„Dílčí operativní opatření mohou v omezené míře zmírnit některé dopady, avšak dlouhodobý efekt závisí především na kvalitě čištění odpadních vod a omezení vstupu fosforu u zdroje. Pokud se nezlepší zachycování fosforu na čistírnách odpadních vod a nepřijmou se účinnější požadavky na vypouštění znečištění, budou správci toků i nadále nuceni řešit zejména následky, nikoli příčinu problému. Naše možnosti jsou navíc při takto extrémních stavech velmi omezené,“ říká **generální ředitel Povodí Moravy David Fína.***

Data potvrzují, že rostoucí teplota vody, nižší průtoky a pokračující přísun živin vytvářejí podmínky pro masový výskyt sinic, zhoršení ekologického stavu nádrží a některých vodních toků i vyšší riziko mimořádných událostí.

*„Pracovníci Povodí Moravy situaci v celém úseku řeky Dyje od Nových Mlýnů až po Břeclav neustále pečlivě monitorují a spolu s hasiči a rybáři se snaží zabraňovat nejhoršímu, tedy úhynu ryb. I kvůli změně klimatu, suchému a horkému počasí, se přesto ve vodě výrazně množí sinice, které v noci spotřebovávají potřebný kyslík. A protože na Dyji k podobným situacím dochází opakovaně, rozhodlo ministerstvo už před sedmi lety zahájit kroky k obnovení zásobního prostoru a navýšení hladiny novomlýnských nádrží o 35 centimetrů. Tím bychom získali větší zásobu vody, která by mohla být v době sucha upouštěna do řeky, nadlepit její průtok, okysličit ji a omezit úhyny ryb i dalších vodních organismů. Na tom jsem se začátkem července shodl i při setkání se starosty obcí v této lokalitě. Tomuto opatření však brání správní žaloba a další obstrukční kroky ekologické organizace. Čeká se tedy, jak ve věci rozhodne Nejvyšší správní soud,“ řekl **ministr zemědělství Martin Šebestýan.***

Povodí Moravy již zavedlo opatření doporučená odborníky z Mendelovy univerzity v Brně, kteří analyzovali příčiny hromadného úhynu ryb ve zdrži jezu Bulhary v červnu 2025. V nádrži Nové Mlýny probíhá pravidelné sledování základních parametrů kvality vody (teplota vody, koncentrace rozpuštěného kyslíku a jeho nasycení v celém vodním sloupci), kontinuální měření meteorologických a hydrologických veličin prostřednictvím výparoměru umístěného v nádrži a anemometru na hrázi. Pravidelně jsou vyhodnocovány rovněž podmínky v navazujícím toku Dyje, kde se měří teplota vody a vzduchu, koncentrace rozpuštěného kyslíku a jeho nasycení. Do toku byly instalovány moderní oxymetry a norné stěny. Pro včasné zachycení případných změn ve vodním prostředí využívá Povodí Moravy také monitoring pomocí dronu.

„Doporučení odborníků bereme velmi vážně a realizujeme všechna doporučená opatření, která jsou v kompetenci správce povodí. Posílený monitoring nám umožňuje detailně sledovat vývoj situace a

*včas reagovat na případná rizika. Všechna naměřená data budou sloužit pro vyhodnocování a zpřesňování probíhajících biologických procesů. Současně je zřejmé, že skutečné dlouhodobé zlepšení kvality vody je možné pouze při omezení přísunu živin do celého povodí,” uvedl **generální ředitel Povodí Moravy David Fína** s tím, že aktuálně jsou již z pohledu správce povodí vyčerpány všechny možnosti operativních opatření, kterými by mohli následky zhoršené kvality vody v řece Dyji zmírnit.*

Odborná veřejnost proto apeluje na nutnost řešit příčiny, nikoli pouze následky. **Prioritou** musí být **modernizace čistíren odpadních vod, účinnější odstraňování fosforu a důslednější nastavení limitů pro vypouštění odpadních vod** zejména v citlivých povodích. S rostoucí teplotou vody a častějšími obdobími nízkých průtoků bude riziko těchto kritických stavů dále narůstat, což je nutné zohlednit v probíhajících debatách o úpravách legislativy na národní i evropské úrovni.

Extrémní množství sinic v řece Dyji – 11. července 2026

<https://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/havarijni-situace-na-dyji-resime-nasledky-namisto-pricin>